

ATEİZM
HÜMANİZM
DARWINİZM
FEMİNİZM
DETERMINİZM
HEEDONİZM
FATALİZM
DEİZM
LIBERALİZM
AGNOSTİSİZM
NATÜRALİZM
SEKÜLERİZM
NASYONALİZM
POZİTİVİZM

HAKTAN ÖTESİ

YALDIZLI FISILTILAR

HALİS AYDEMİR

BİRİNCİ BÖLÜM
ATEİZM

GİRİŞ

Ateizm, hayatın ve varlığın herhangi bir Yaratıcı veya tanrı tarafından yaratılmadığını savunan bir düşünce sistemi olarak varoluşun kendinden menkul ve ezeli olduğunu ileri sürer. Bu bağlamda, hayatın ve varlığın ne bir amacı ne de anlamı olduğunu kabul eder. Ateizm, bir tanrı veya Yaratıcı varlığını reddettiği gibi, din ve peygamberleri de inkâr eder.

Ateizmin tarihi kökenleri, Antik Yunan dönemine, özellikle Miletli Thales ve Demokritos gibi doğa filozoflarına kadar uzanır. Orta Çağ Avrupa'sında, yozlaşmış kiliselerin halk ve otorite üzerindeki baskıcı tutumu, ateizmin bu baskıdan bir kaçışı olarak görülmesine sebep olmuştur. Halk ayaklanmaları ve reformlar sonucunda kiliselerin etkisinin azalmasıyla birlikte, özellikle 19. ve 20. yüzyıllarda bilimsel keşifler ve sosyopolitik değişimler, ateizmin daha geniş kitleler tarafından kabul edilmesini sağlamıştır. Bugün ateizm, küresel çapta çeşitli düşünce ekolleri ve topluluklar tarafından benimsenmiş, bireylerin kişisel inanç sistemlerinin bir parçası haline gelmiştir.

İnsanın Anlam Arayışı

Ateizm, insanın aklını ve ruhunu tatmin eden bir anlayış mıdır? Hayatı anlamlandırma çabamızda bizi ikna edebilir mi?

İnsanlık tarihine baktığımızda, insanın varoluşundan bu yana, “Ben kimim? Nereden geldim? Nereye gidiyorum? Niçin yaşıyorum? Neden ölüyorum? Bu varlığı kim var etti? Niçin var etti? Hayatın anlamı ve gayesi nedir?” gibi temel sorularla bir anlam arayışı içerisinde olduğunu görüyoruz. Bu tür sorular, yalnızca insanın meselesidir, insana özgüdür; hayvanlar böyle bir sorgulama ya da anlam arayışı içerisine girmezler. İnsan dışındaki canlılar, belli bir yaşam döngüsü içinde doğar, büyür, çoğalır, beslenir ve sonunda ölürler. Hayatlarını sınırlı bir çerçevede, içgüdüsel bir biçimde sürdürürler ve bu dünyadan sessizce ayrılırlar. Ne hayatın manasını düşünürler ne de ölüm üzerine kafa yorarlara; varoluşlarının sebebini sorgulamaz, kendi aralarında bu konuları tartışmazlar. Bu konular üzerine düşünüp araştırma yapmaz, ciltler dolusu kitap yazmaz, bu alanlarda üniversiteler kurmaz ya da düşünce akımları oluşturmazlar. Çünkü onlar, akıl etme potansiyeline ya da anlamın peşinde koşan bir fitrata sahip değildir. İçgüdüleriyle hareket ederler; acıktıklarında yer, susadıklarında içer, çiftleşir, uyur ve dinlenirler. Bu nedenledir ki, Yaratıcı onlara vahiy göndermemiş, peygamberlerle yol göstermemiş, onlara irade bahşetmemiş ve onları sorumluluklarla yüzleştirmemiştir. Sadece bu belirgin fark bile, insanın bu alemdeki varlığının diğer varlıklardan ayrı bir yeri ve anlamı olduğunu açıkça göstermektedir.

Allah (cc) şöyle buyurur:

وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ¹

“O, göklerde ne varsa, yerde ne varsa hepsini size musahhar kıldı, sizin hizmetinize/istifadenize verdi.”

İnsan, varoluşu boyunca sürekli bir anlam arayışı içerisindedir, çünkü insan anlamsızlık içinde yaşayamaz. Her sabah kalktığımızda, her akşam yatağa girdiğimizde, yaşadığımız günlük hayatın rutin akışı içerisinde karşılaştığımız birtakım uyaranlar, bizi varoluşsal sorularla tekrar tekrar karşı karşıya getirir. İnsanın yaradılışından gelen ve kendi fitratında bulunduğu bu sorulara tatmin edici yanıtlar araması, onun doğasında vardır. Bazıları bu soruları görmezden gelmeye çalışırken bazıları anlam arayışını yaşamın merkezine koyar. Varlığı sorgulayanların bir kısmı, konuyu yüzeysel ve menfi bir perspektifle ele alırken bazıları da farklı kaymalar yaşar. Ancak zaman durmaksızın aleyhimize ilerliyor ve her geçen gün, süremizi biraz daha azaltıyor. Gençlik döneminde bu gerçeği göz ardı etmek belki daha kolaydır; “Eee... Yaşayıp gidiyoruz işte. Sonrasında ne olacağını sonra düşünürüz, daha çok var, onu da ilerde düşünürüz.” diyebiliriz. Öyle midir gerçekten? Gençlikte daha çok mu zaman vardır? Hayır, sınavın başlangıcındaki süre de en az sona yaklaşırken kalan süre kadar önemli ve anlamlıdır. Her geçen dakika, her saat, her gün bu süre azalır; başlangıç ile bitiş arasındaki makas gitgide daralır.

Allah (cc), insanı hem kendi içinden hem de dışından var ettiği bir sistem aracılığıyla anlama buluşturduğunu haber verdi. Bu, yaratan Kudret olarak Cenab-ı Hakk'ın bizzat kendisi tarafından bize -yarattığı varlıklara- verdiği

1 Câsiye, 13.

bir haberdir. Bu sistemde, her birimiz adeta birer denek gibiyiz; içinde yaşadığımız bu varlık âlemi ise Cenab-ı Hakk'ın ayetlerini ve delillerini gözlemlediğimiz, hakikati aradığımız temel hareket noktasıdır:

“Varlık var; o halde bu varlık nasıl var oldu?”

Bu soruyla başlayan arayış, özellikle “Tanrısızlık”, “Tanrı tanımazlık” veya adeta “Tanrıyı yok saymak” olarak tanımlanabilecek ateizm gibi çeşitli akımlar tarafından farklı cevaplarla karşılanmaya çalışılır. Ateistler, var eden bir Kudret'i tanımadıklarını iddia ettikleri andan itibaren aynı varoluşsal sorularla karşı karşıya kalırlar:

“Peki, o zaman bu varlık nasıl var oldu?”

“Peki, o zaman bizim varlığımızın ne anlamı var?”

“Peki, o zaman biz niçin bir süreliğine bu hayatın içerisinde yaşıyoruz?”

“Gelenler nereden geliyor, gidenler nereye gidiyor?”

“Bu bedende hissettiğimiz ‘kendi öz varlığımız’ da nedir? Nerededir? Nasıl bir şeydir? Var mıdır, yok mudur? Eğer yoksa, niçin kendimizi bu kadar derinlemesine hissediyoruz?”

“Eğer öz varlık yoksa, bizi diğerlerinden farklı olarak ‘kendimiz’ kılan; farklı düşünmeye, davranmaya, farklı şeyleri sevmeye, ilgi duymaya iten özelliklerimiz nereden geliyor?”

“Öldüğümüzde, içimizde ‘kendimiz’ diye hissettiğimiz öz benliğe ne oluyor? Buharlaşıyor mu? Kayıp mı oluyor? Yoksa hiç yok muydu?..”

İnsan, ister Yaradan'ı yok saysın ister ikrar edip kabul etsin, O'nun var ettiği bu alem içerisinde yaşarken başta kendi varlığı olmak üzere, varlığa dair bu bingo sorularla karşı

karşıya gelir. Bu sorular, insanın anlam arayışına yönelmesine neden olan varoluşun temel meseleleridir.

Ateizmin Dogmatik Paradoksu

Ateizm, tüm bu varoluşsal sorulara “Varlık hep vardı.” diyerek yanıt vermeyi tercih ediyor; çünkü “Sonradan var edildi.” düşüncesi, beraberinde “Bir Var Edici”nin varlığını da zorunlu kılar. Bu yüzden ateistler, “Ne münasebet! Madde hep vardı, hep ezeli idi. Varlık sonsuzdan geliyor...” diyerek bir Yaratıcı olasılığına karşı bu kapıyı sorgusuz sualsiz kapatırlar. Bu tutumlarıyla dogmatik bir yaklaşım sergilemelerine rağmen, bilimde “dogma” olmadığını, dogmanın sadece dinde olduğu masalını anlatıp dururlar. Bir ön kabulü sorgulamadan benimsemek ve bu doğrultuda tüm alternatifleri reddetmek bilimsellikle bağdaşmaz. Oysa gerçek bilim insanlarının; her ihtimale açık, her türlü hipotezi deliller doğrultusunda sorgulamaları, her olasılığı önyargılardan arınmış bir bakış açısıyla ele alıp değerlendirmeleri gerekmez mi? Bu yaklaşımın aksine, uzun yıllar boyunca “Bir şey varken yok olmaz, yokken var olmaz.”² tezini okullarda tedris ettiler; fakat bir yandan da “Peki varlık üzerindeki bu canlılığı, tıkr tıkr işleyen iç içe geçmiş sistemleri ve maddeler arasındaki hassas dengeyi nasıl izah edeceksiniz?” sorusuna yanıt bulmaya çalıştılar. Çünkü bir açıklama getirilmeksizin yanıtı bırakılan her soru insanın üzerine hücum eder, zihnini kemirir ve içsel bir huzursuzluk meydana getirir; insan yaradılışı gereği doğru ve anlamlı cevaplar arar.

Ancak ateistler, “Biz böyle bir imkân içerisinde değiliz ki ispat edelim. Hem zaten yok ki neyi inkâr edelim?” di-

2 Lavoisier Kanunu.

yerek referansı/orijini kendi lehlerine çekmeye çalışırlar: “Karşımızda birtakım iddia sahipleri var, biz de bu iddiaya itibar etmeyen kimseleriz.” diyerek soruyu savuştururlar. Çünkü inkâr, tepkisel bir eylemdir ve içerisinde bir refleks ile olumsuzluk barındırır.

İnsan Fıtratı ve İman: Yaratılışın Derinlerinde Saklı Hakikat

Var eden bir Kudret’in varlığını kabul etmeyen ateizm, varlığın nasıl var olduğuna dair tutarlı bir açıklama sunmalıdır ki, “Bir Var Eden Yok.” diyerek Yaratıcı’yı yok sayabilsin ve bu iddiaları insanların zihninde bir karşılık bulsun. Çünkü ortada varlığın kendisi gibi inkâr edilemez bir gerçeklik vardır. Ve mevcudiyetin bu gerçekliği, “Varlık varsa bir Var Eden de olmalıdır.” diyen tarafa üstünlük kazandırır.

Dışa bakan yönüyle ateistler, yaşadığı ortamda sadece gördükleriyle yetinen, görmediklerine itibar etmeyen ve Yaratıcı’yı serinkanlılıkla inkâr eden bir tavır sergileseler de gerçekte durum çok farklıdır. İnsanın yaratılışında bulunan ve “fıtrat” olarak adlandırılan bu içsel mekanizma, sadece dış dünyada gördüğü ayetlerle değil, aynı zamanda kendi içinde aklettiği süreçlerle de otomatik olarak harekete geçerek hakkı seslendirir. Tabi bizler, birbirimizin iç dünyasına nüfuz edemeyiz; yalnızca kendi içimizdeki süreçlere tanıklık edebiliriz. Dolayısıyla işin gizemli tarafı da bu noktada başlar.

Bu durumu bir alıcı cihaz (receiver) üzerinden değerlendirebiliriz: Gökteki uydudan gelen datayı alan cihaz, bu bilgiyi kendi içinde işler ve nihayetinde bir görüntüye dönüştürerek ekrana yansıtır. İnsan için de buna benzer bir durum söz konusudur. Çevresinde gördüğü, duyduğu,

okuduğu, gözlemediği ayetler, onun iç dünyasında yankı bulur ve bu veriler orada bir karşılık oluşturur.

Cenab-ı Hakk,

سُرِّيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ³

“Biz onlara ayetlerimizi hem dış alemde hem de kendi içlerinde göstereceğiz.” buyuruyor. Dolayısıyla bu ayetler, sadece etrafımızda gördüğümüz haliyle işaretler olarak kalmaz; aynı zamanda insanın iç dünyasında da derin bir karşılık ve bir anlama tekabül eder. Cenab-ı Hakk, bu içsel mekanizmayı insanın yaratılışına kodlamıştır ve “Biz bu anlamı oluşturacağız.” buyurur. Peki, bu nasıl gerçekleşir?

Cenab-ı Hakk’ın “kalı bela” ayetiyle insanları yaratırken Kendisini tanıttığını ve bu bilginin, insanın fıtratında yer alan karşılıklı bir ahitleşme ile olduğunu haber verir. Bu ahitleşme, sadece bir bilgi aktarımı değil, aynı zamanda insanın Yaratıcısı ile ilişkisinin temelini oluşturan bir bilinçtir.

Cenab-ı Hakk, bu tanıtmayı ve ahitleşmeyi,

أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ⁴

“Kıyamet günü biz bundan gafilidik (haberimiz yoktu) demeyesiniz diye.” yaptığını ifade eder.

Cenab-ı Hakk, insanı yaratıp sınav sistemine sokmadan, yani dünyaya göndermeden önce, hepimize “Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” diye sormuş. O zamanlar, bizim için özel olarak hazırlanmış bu dünya ortamında değildik. Dolayısıyla, O’nun huzurunda “Belâ!” “Elbette Rabbinizsiniz!” dediği-

3 Fussilet, 53.

4 A’raf, 172.

mizde, bu iradi bir tasdik değildi, mecburen verdiğimiz bir cevaptı; çünkü irademiz henüz var olmamıştı.

İrademiz ne zaman devreye girdi?

Bizim için özel olarak hazırlanmış, izole edilmiş bu dünyaya ortamına girdiğimizde irade alanımız açılmaya başlar. Cenab-ı Hakk ile tanışıp O'nu Rab olarak kabul ettiğimiz ve ahitletiğimiz o ilk aşamadan sonra, adeta resetlenerek, hayat dediğimiz bu sisteme bebek olarak gireriz. Bu noktadan itibaren Allah (cc) bizi ayetleriyle karşı karşıya getirir. Zamanla, bebeklik döneminden çıkarken çevremizle olan bağımız gelişir; büyüdükçe algılarımız açılır, gördüklerimizi anlama yetimiz ve irademiz güçlenir. Artık Allah'ın ayetleriyle karşı karşıya kalmaya başlarız. Her birimiz bu ayetlerle farklı anlamlar geliştiririz; irademiz ve tercihlerimiz devreye girer ve bu tercihlerle, kendi ekranımıza yansıtıklarımızla kimliğimizi inşa ederiz. İlk yaratılışımızda Cenab-ı Hakk ile tanışıp O'nu Rab olarak kabul etmişken, şimdi O'na verdiğimiz söze vefalı olacak mıyız, yoksa kısacık ve geçici olan bu dünya için ahde vefasızlık mı edeceğiz? Her birimiz bu sorunun cevabını kendi irademiz ve tercihlerimizle vererek, yürüyeceğimiz yolu ve sonucu belirleriz.

Kudret'in İzinde Hakikati Aramak

Bu perspektiften bakıldığında, akla şu tür sorular gelebilir: “Ya Rabbi! Biz sana bir söz verdik. Bizi resetleyip uyuttun ve dünyaya gönderdin. Eğer dünyada gerçeği hatırlayıp bilemeyeceksek, Seni tanımak ve bilmek konusunda nasıl bir sorumluluğumuz olabilir?” Cenab-ı Hakk, ² سَتْرِيهِمْ “Göstereceğiz.” diyerek bize bu gerçeği göreceğimizin garantisini verir. Hem فِي الْأَفَاقِ “dış dünyadaki” ayetlere

baktığımızda -çevremizi, bedenimizi, yaşadığımız âlemi, yediklerimizi, içtiklerimizi, bu hayat dolu gezegeni inceledikçe- tüm bunları var eden İrade'yi, bu sistemi yaratan Kudret'i görebiliriz; hem de **وَفِي أَنفُسِهِمْ** "kendi içimizdeki" ayetler üzerinden içimizde bir anlam, bir bilinç, bir farkındalık oluşur. Bedenimizi incelemeye başladığımızda; gözün işleyişini keşfettikçe, kulağın yapısını ve onun işleyişindeki mükemmel düzeni fark ettikçe, bu sistemleri Var Eden Kudret'in ayetleri içimizde bir karşılık bulur. Çünkü Var Eden Kudret'in azametini fark etmek, yaratılış kodlarımızda, yani fitratımızda vardır. Bu fitrat, Var Eden Kudret'e karşılık gelen anlamlarla buluştukça ve gördüğü hakikate vefa gösterdikçe, adeta içsel bir açılıma gideriz. Yaradılışımıza şifrelenmiş kodların açılması gibi, içimizde Yaratıcı'ya dair bir bilinç oluşur. Bu süreç tamamen irademizle ilgilidir ve dış dünyaya tamamen kapalı, izole edilmiş bir ortamda, yani kendi iç alemimizde gerçekleşir.

Birisi çıkıp, "Ben de yaratılışıma ve varlığa bakıyorum, fakat bende bu bilinç oluşmuyor. Bu olaylar rastgele, yönetilmeyen, kör ve karanlık bir süreçte denk gelmiş olabilir. İlle de bir Var Eden olması gerekmiyor. Hem ben o Var Eden'i göremiyorum; hacmini ve kütlesini ölçemiyorum." diyebiliyor. Halbuki Var Eden Kudret, fiziki dünyada gözle görüp dokunarak, hissederek bilebileceğimiz, bizim görsel alanımızın içerisindeki bir madde değildir.

Allah azze ve celle, bizim için sadece gözlerimizle veya ellerimizle değil, akıl ve sezgi yoluyla Zat'ını tanıyabileceğimiz özel bir mecra açmıştır. Kişi, iradesiyle bu alanda yürümek isterse, var eden Kudret'in varlığını aklederek kavrayabilir ve bu anlayış, bizde O'nu tanımaya yönelik bir bilinç oluşturur; işte biz buna "iman" diyoruz. Kişi bu inancını ikrar

ederek ya Müslüman olur ya da kendisini bu sürece kapatır. Bu, tamamen iradi bir süreçtir; kişi, farkına vardığı bilinci sahiplenmezse, “İçimde böyle bir şey oluşmadı. Ben içimi olduğu gibi dışa yansıtıyorum.” diyerek yalan söyleyebilir. Çünkü bilir ki, kendisi dışındaki hiç kimse, onun iç dünyasında olup bitenleri bilemez. İşte bu, imanı tekil kılan ve kişinin iradesine bırakan muazzam bir gizemdir.

Cenab-ı Hakk, Firavun ve onun takipçilerinin içlerinde sakladıkları bu gizemi/gerçeği şu ayetle açığa vurur:

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ⁵

“Onu (Musa’nın getirdiği ayetleri) yalanladılar, ama içten içe onun farkına varmışlardı.” Onlar, Musa’nın söylediklerinin hakikat olduğunu kesin bir şekilde biliyorlardı, fakat dıştan dışa dilleriyle bu gerçeği yalanladılar.

Cenab-ı Hakk, bizleri “fıtrat” dediğimiz muazzam bir cevherle donatarak var etmişken, O’nun yarattığı insanlardan bazıları, “Biz bu maddî âlemindeki varlığın bir Var Edicisi olması gerektiğine inanmıyoruz. Bu anlamda, sizin delil diye öne sürdüklerinizi de kabul etmiyoruz.” diyebiliyorlar. Oysa Var Eden Kudret’i anlatan delilleri sabahtan akşama kadar konuşsak bitiremeyiz. Anı şekilde, O’nun varlığını inkâr edenler de keşfede keşfede, inceleye inceleye bu delilleri, adeta tükenmez bir kaynak olarak bitiremiyorlar. Cenab-ı Hakk’ın yarattığı varlıkları, varlıkta işleyen sistemleri anlatmakla bitiremiyoruz. Tarih boyunca okuduğumuz fizik, kimya, matematik, biyoloji, tıp gibi bilimlerin ulaştığı derinlemesine bilginin sonu yoktur. Biz iradi varlıklar olarak bilgiyi kazıyıp çıkardıkça, karşılaştığımız her bir bilgi parçası karşısında,

5 Neml, 14.

hayranlıkla O'nu öğreniyoruz. O'nun oluşturduğu iç içe sistemleri inceliyor, sonra da dönüp “Bütün bu kusursuz işleyen sistemleri var eden, bu bilgiye sahip üstün bir Kudret yok” demek istiyoruz. Ancak, bu bizim için olanaksız bir şeydir. Böylesine derin bir ilim tesadüfen ortaya çıkamaz; bu kadar karmaşık sistemleri ve bilim dallarını içinde barındıramaz. Bu bilginin bir Sahibi olmalı; ilim ve iradesiyle bu muazzam sistemleri işleten bir Kudret olmalı. Çünkü kuru bilgi kendi kendine bir sistem ortaya çıkaramaz; bir kudrete, bir kuvvete ihtiyaç vardır.

Bu gerçek karşısında bize düşen, Hz. İbrahim gibi aklederek Yaratıcı'ya yönelmek, “Ey gökleri yeri var eden! Ey beni var eden!” diyerek O'nunla (cc) iletişime geçmektir.

Basiret: Varlığın Anlamını Kavramak

Cenab-ı Hakk, yalnızca Hz. İbrahim'e, diğer peygamberlere veya belirli kişilere değil, hepimize hitap ederek,

قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ⁶

“Rabbinizden size basiretler⁷ geldi.” buyuruyor.

Cenab-ı Hakk, bu basiretleri hepimize gösterdiğini bildiriyor. Bu noktadan sonra yol ikiye ayrılıyor. Bu yollardan birine, ⁶ قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ basiretini kullanıp akledenler, yani “Evet, var eden bir Kudret olmalı! Ve ben O'nu göz ardı ederek yaşayamam; hayatımın bir anlamı olmalı.” diyen “iyi kimseler” yöneliyor. Cenab-ı Hakk bu iyileri şöyle tarif ediyor:

6 En'âm, 104.

7 Farkındalık, doğru görüş, uyanıklık, vb.

وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ
هَذَا بَاطِلًا⁸

“Göklerin ve Yer’in yaratılışı konusunda tefekkür⁹ ederler.” Ve ardından şöyle derler: “Rabbimiz! Sen bunları boşuna yaratmadın.” Yani, insan etrafına ve kendisine baktığında, bu yaratılışın anlamsız, amaçsız ve boşuna olamayacağını anlar. Bakar ki dünyaya gelenler muazzam bir yaratılışla geliyor; bir bebek olarak hayata başlıyor, gençlik çağını yaşıyor, yaşlandıkça örseleniyor ve sonunda buradan çekip gidiyor. Bir daha onu göremiyor ya da geri getiremiyoruz. Öyle bir ön kabulümüz var ki, nereye gittiklerini merak etmiyoruz, peşine düşüp araştırmıyoruz.

Tüm bu yaratılış; gelişler, yaşayışlar ve gidişler boş yere olamaz; hepsi bir anlama hizmet ediyor olmalı, demeliyiz. Özellikle diğer canlılardan muazzam derecede farklı olan akleden yanımız, fitratımız ve irademizle, doğruyu yanlıştan, iyiliği kötülükten, adaleti zulümden ayırt edebilecek potansiyelde yaratıldığımızı fark etmeliyiz. Ve bu kadar şahitlik karşısında, kalbimize vefa göstererek hakkı ikrar etmeliyiz. Zira Cenab-ı Hakk, O’na karşı sorumluluğumuzu hepimizin derinden hissedip bildiğini söylüyor. Buna rağmen, bazıları inkâr etmekle kalmıyor, bize dönüp, “Siz sadece atalarınızdan gelen dinsel bir alışkanlık dolayısıyla bir şartlanma içerisinde bu inancı taşıyorsunuz. İçinde bulunduğunuz çevrede inançlı olmanın bir değeri olduğu için de bunu sahipleniyor ve bu ortamın menfaatlerini paylaşmak adına böyle bir iddia

8

9 Derin derin düşünüp bir anlam, bir ders çıkartmak.

ortaya atıyorsunuz. Gerçekten inanarak ve içtenlikle bunu yaptığınızı söylenemez.” diyorlar.

Ancak, ne kadar konuşursak konuşalım, ayette geçen فِي أَنْفُسِهِمْ (enfüsû yanımız) dışı kapalı olduğundan, içimizde oluşan bu görüntüyü dışı yansıtıp “Bak, ben bu deliller üzerinden ve bütün içtenliğimle Var Eden Kudret’in gücüne tanık olduğum için O’na iman ediyorum.” diyemiyoruz. Oysa, nice hakikatler gibi Yaratıcı’yı da akleden yanımızla görüyor ve O’nun varlığına tanık oluyoruz. Tanık olduğumuz için bu gerçeği haykırıyor, bu uğurda hayatlarımızı yaşıyoruz. Hatta, gerektiğinde bu uğurda ölmeyi göze alıyoruz. Bu yüzden diyoruz ki:

إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ¹⁰

“Muhakkak ki benim namazım da kurbanım da hayatım ve ölümüm de alemlerin Rabbi olan Allah içindir.” Çünkü biz, O’nun yarattıklarına bakıyor, O’nu görür gibi oluyoruz. Yoksa siz “Gökleri ve yeri yaratan başka hangi kudretten söz ediyorsunuz?”

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ¹¹

“Yoksa siz hiçbir şeyden mi var oldunuz?” demeye mi getiriyorsunuz? Yoksa siz bir hiçlikten mi söz ediyorsunuz? Biz bunu ne aklen ne mantıken kabul edebiliriz. Diyoruz ki:

تَنْزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى¹²

10 En’âm, 162.

11 Tûr, 35.

12 Tâ-Hâ, 4.

“(Bu Kur’an), yeri ve yüksek gökleri Yaratan tarafından indirilmedir.”

Statik Evren Teorisinin Çöküşü: Bilimin Ateizme Vurduğu Darbe

Daha düne kadar bilimin ateist savunucuları, evrenin statik ve ezelden beri var olan kütleli bir varlık olduğunu savunan “statik evren” teorisine sarılıyorlardı. Onlara göre, göklerde ve yerdeki tüm bu sistemler hepsi hep vardı ve asla yok olmayacaktı. “Zaten nasıl yok oldu ki!..” O dönemin bilgisiyle, evreni tamamen anladıklarını ve her yönüyle kuşattıklarını zannediyorlardı. Ancak araştırmalar derinleştikçe, ilmî anlamda henüz yüzeyle bile basamadıklarını fark etmeye başladılar.

O zamanlar, statik evren düşüncesi onlara oldukça mantıklı geliyordu. Fakat sonrasında, sonsuzdan geldiğini söyledikleri bu evrenin de bir doğum tarihi olduğu gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kaldılar. Karşılarına çıkan gerçek, evrenin statik olmadığını, aksine tıpkı bir balon gibi sürekli genişleyen bir varlık olduğunu haykırıyordu. Genişleyen bir evren modeli, geriye doğru gidildiğinde tüm evrenin büzülerek ya da bükülerek tek bir noktada toplandığını gösteriyordu. Sonuç? Bu muazzam sistem, bir doğum ile tek bir noktadan ve bir anda ortaya çıkmıştı. Böylece ateizmin “Evren statiktir.” ve “Madde hep vardı, biz de o maddenin rastlantısal ürünleriyiz.” balonu patlamış oldu. Bu açıdan bakıldığında, materyalizm felsefesi de bu ciddi darbe ile çökmüş oldu.

Bilimin Yüzleştiği Gerçekler

Evrenin belli bir tarihte var olduğu gerçeği ortaya çıktığında, yeni bir soru gündeme geldi: “Madde/Evren belli bir tarihte var olduysa, bunu hangi sebep var etti?” Bu noktada, harici bir etkenle yüzleşmek gerekir: Var Edici Kudret.

Maddenin yapıtaşı olan atom hakkındaki anlayışımızda da büyük değişiklikler meydana geldi. Eskiden atomun sadece maddeden ibaret olduğu düşünülüyordu; öyle değilmiş. Günümüzde öyle bir noktaya geldik ki, “Maddenin kendisi parçacık mı, enerji mi, yoksa bu ikisi arasında bir şey mi? Madde gerçekten var mı, yok mu?” sorularıyla adeta kendimizi kaybetmek üzereyiz. Atomaltı parçacıklara inildikçe, “Ancak gözümle görebildiğime, elimle dokunabildiğime inanırım.” dediğimiz madde de kalmadı elimizde. Maddenin izafiliği ortaya çıktı ve böylece, “Madde yoktan var olmaz, vardan yok olmaz.” tezi de çürümüş oldu.

Hayatı ve varlığı anlama yolculuğumuz hâlâ devam ediyor. Bilimin, Hakk’a karşı öne sürdüğü, sözüm ona “bilimsel iddialar” her geçen gün çürütedururken, “Bilen yaratır, Yaratana bilir ve bildirir.” düsturu giderek daha fazla doğrulanıyor. Bilim, adeta her yeni keşfiyle Kur’an’ın doğruluğunu teyit eden bir konuma geliyor. Düne kadar, “Ben sadece kütesini tartabildiğim, hacmini ölçebildiğim, gözümle görüp elimle tutabildiğim maddelerden ibaret bir dünya kurardım. Fiziğin ötesinde bir ilahtan söz etmeniz beni ilgilendirmiyor. Böyle bir ihtimal yok, ben hepsine kapalıyım.” diyen inkârcı düşünce, bırakın dini argümanları, artık kendi bulunduğu ortamda bile “gayb” yani “fiziğin ötesi” ile yüzleşmek zorunda kaldı.